

[Ministeren for handel, industri og søfart.]

holdt angreb på regeringens politik iøvrigt i denne tale, men jeg synes alligevel, at det er på sin plads at fremhæve denne udtalelse fra ansvarlig side indenfor et erhverv, der iøvrigt klart har tilkendegivet, at man står på det frie initiativs grund og er tilhænger af de friest mulige vilkår for erhvervslivet.

Det ærede medlem hr. Erik Eriksen peger på, at han ingen tillid har til importreguleringen som middel i den økonomiske politik, når man ser, at overskridelserne i forhold til balanceplanen er større på den bundne liste end på frilisten. Tilsvarende udtalelser blev også fremført under valgkampen. Jeg skal heroverfor oplyse, at hovedparten af overskridelserne på den bundne liste skyldes handelspolitiske aftaler, der er truffet for at støtte afsætningen af visse danske varer som f. eks. fisk og sekundære landbrugsvarer. De pågældende overskridelser har således valutamæssigt i nogen grad været opvejset af en forøgelse af eksportindtægterne, men jeg skal villigt indrømme, at det vil være ønskeligt, og at det bør tilstræbes, at disse handelspolitiske indrømmelser kun anvendes i tilfælde, hvor afsætningen af de danske eksportvarer ikke kan sikres på anden måde, først og fremmest eventuelt ved nedsættelse af priskravene for de varer, der hidtil har nydt sådan støtte. Dette havde regeringen da også for øje ved fremsættelsen af sine forslag i august. Udover den handelspolitisk motiverede importforøgelse har der på visse områder fundet overskridelser af planen sted som følge af uforudsete prisstigninger for forsyningsmæssigt vigtige varer, for hvilke man ikke har ment at burde foretage en tilsvarende begrænsning af importmængden.

Det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard vendte sig imod, at der har fundet eksport af cement sted, når vi nu er i den situation, at der er mangel på cement til byggeriet. Regeringen er fuldtud opmærksom på dette problem. Cementeksporten, der nu er betydelig mindre end før krigen, har i indeværende år været af samme størrelse som sidste år, samtidig med at produktionen i år er steget betydeligt. Når der alligevel er opstået mangel på cement, skyldes dette det store opsving, som reparations- og ombygningsvirksomheder samt det mindre byggeri tog efter de lempelser, som i foråret efter stærkt ønske fra forskellige sider her i det høje ting blev gennemført i byggeriet. Eksporten har fundet sted på basis af dispositioner, der var truffet, forinden det stigende behov for cement gjorde sig gældende. Denne eksport har iøvrigt været særlig

betydningsfuld, idet den er foregået mod betaling i dollars, hvilket har muliggjort andre indkøb af største vigtighed for vor forsyning. For at afbøde manglen er der iøvrigt i løbet af efteråret importeret cement fra Sverige på lånebasis. Jeg tror, det drejer sig om ca. 15 000 t. Der foregår for tiden en betydelig udvidelse af produktionskapaciteten på cementfabrikkerne, således at produktionen i løbet af efteråret forventes at blive tilstrækkelig stor til dækning af behovet.

Hvad Englandsforhandlingerne om landbrugseksporten angår, er der, såvidt jeg kan se, ingen uoverensstemmelse mellem de synspunkter, jeg gjorde gældende forleden her i det høje ting, og de udtalelser, der er fremsat af det ærede medlem hr. Ole Bjørn Kraft og det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard om, at spørgsmålet om landbrugets priser ikke blot er et landbrugsanliggende, men en integrerende del af hele handelssamkvemet mellem Danmark og England og må tages op i denne belysning. Det er som bekendt landbrugets egne repræsentanter, der har ført forhandlingerne, men jeg vil gerne fremhæve, dels at regeringen har været holdt løbende underrettet om deres forløb, og dels, at samtlige interesserede erhverv som sædvanligt har været sammenkaldt til orientering både før og efter forhandlingerne. Spørgsmålet om, hvilke yderligere skridt der skal tages, må jeg iøvrigt anse for mest egnet til drøftelse i det udenrigspolitiske nævn, der er indkaldt til møde allerede i eftermiddag.

Jeg skal herefter vende mig til de rejste spørgsmål om ophævelse af eller lempelser i de bestående rationeringer. Rationeringen af smør, sukker og kaffe er begrundet i væsentlige valutamæssige hensyn, og som forholdene har udviklet sig, må jeg som et generelt synspunkt fremhæve, at det ikke kan være forsvarligt at udvide forbruget af disse varer, medmindre der på andre områder kan skaffes valutamæssig dækning herfor. Også disse spørgsmål drøftes formentlig bedst i rigsdagsudvalget, og jeg skal derfor her indskrænke mig til at nævne, at ophævelse af smør- og margarinerationeringen, såfremt dette medfører en stigning i forbruget til niveauet før krigen, må skønnes at ville koste op mod 150 mill. kr. i fremmed valuta dels som følge af mindre smørekseport, dels som følge af øget udgift til indkøb af margarineråstoffer. Den samlede smørekseport ville herved blive reduceret med 15 000 t årlig. Hvorvidt en sådan nedgang i eksportmængden vil have nogen nævneværdig indflydelse på mulig-